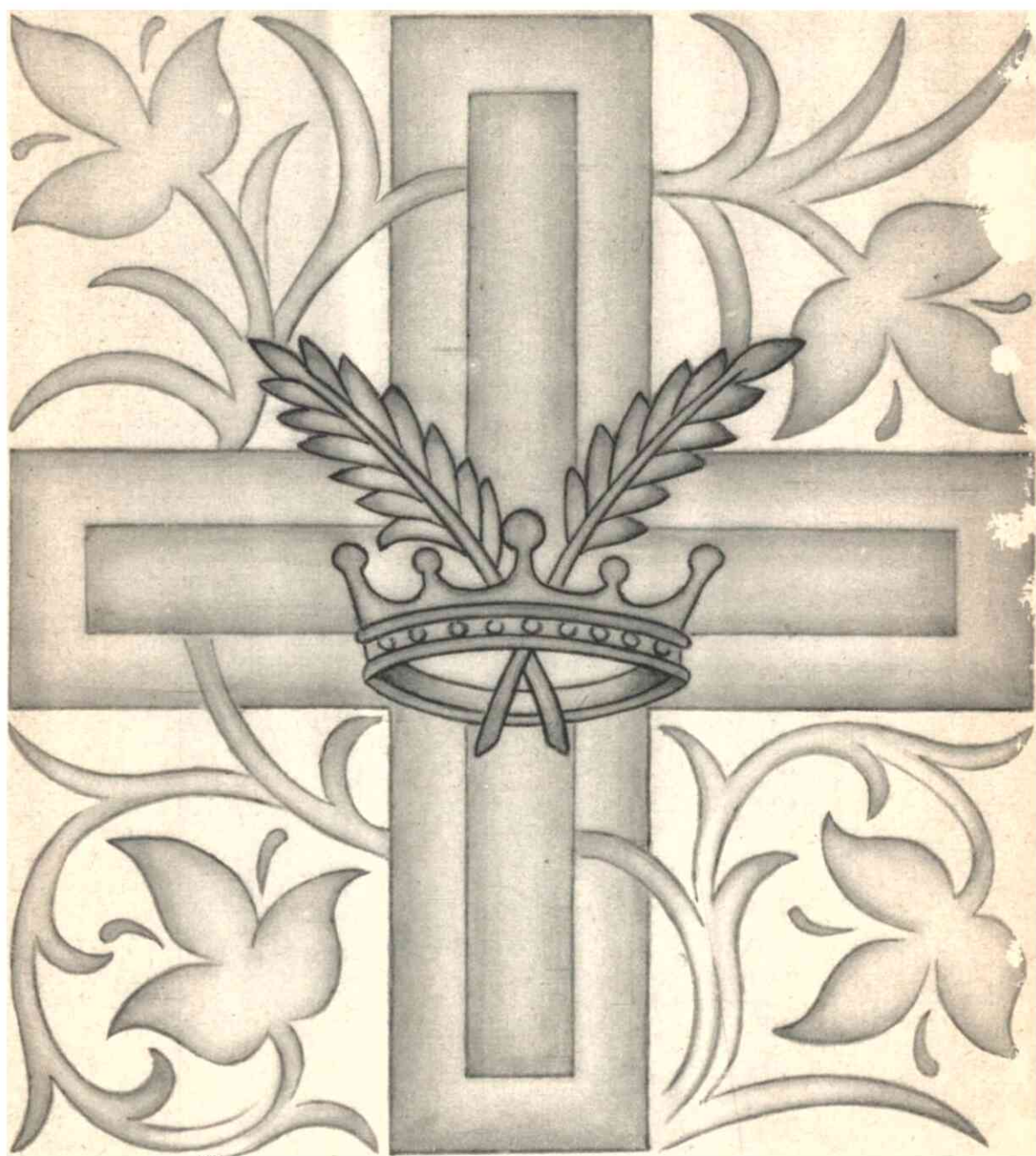

B O J O V N Í C I B O Ž Í

N A P S A L V Á C L A V K R O N U S

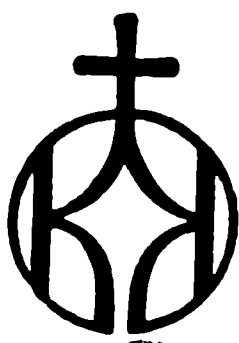
S E Š I T 13

C E N A 50 H A L

S V. E F R Ě M S Y R S K Ý,
UČITEL CÍRKEVNÍ.

DNE 18. ČERVNA.

***306—†379.**

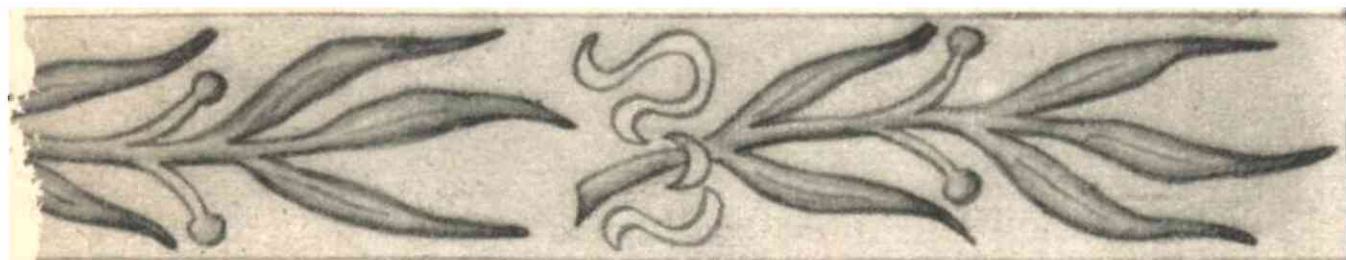
PRAHA.

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ.

1934.

Sv. Efrém Syrský,
učitel církevní.

»B O J O V N Í C I B O Ž Í«

Životopisy svatých, blahoslavených a ctihodných
služebníků Božích.

N A P S A L V Á C L A V K R O N U S .

- č. 1. Sv. Jan z Boha, přítel nemocných
- č. 2. Sv. Vincenc z Paula, apoštol lásky k bližnímu
- č. 3. Sv. Klement M. Hofbauer, apoštol velkoměst. lidu
- č. 4. Sv. Bernardetta Soubirousová, pasačka lurdská
- č. 5. Sv. Gabriel Possenti, vzor a ochránce mládeže
- č. 6. Bl. Petr Julian Eymard, původce nynějšího ruchu eucharistického
- č. 7. Ct. Anna Kateřina Emmerichová, stigmatisovaná služebnice Boží
- č. 8. Bl. Mlada Přemyslovna, ochrankyně čes. nár.
- č. 9. Bl. Jan Sarkander, vzor křest. statečnosti
- č. 10. Sv. Jan Berchmans, ochránce mládeže
- č. 11. Sv. Johana z Arku, statečná Panna Orleánská
- č. 12. Sv. Jan Nepomucký, mučedník zpověd. tajemství
- č. 13. Sv. Efrém Syrský, učitel církevní
- č. 14. Sv. Zita, ochránkyně lidí služebných
- č. 15. Sv. Jan Eudes, původce úcty k Bož. Srdci P. a P. M.
- č. 16. Bl. Ondřej Bobola, bojovník za sjednocení pravoslaví s církví svatou
- č. 17. Sv. Jan Nep. Neumann, první čes. bisk. v Sev. Americe
- č. 18. Sv. Norbert, zakladatel řádu Premonstrátského
- č. 19. Sv. Václav, mučedník a dědic země české
- č. 20. Sv. Prokop, opat a ochránce český
- č. 21. Sv. Lidmila, prvomučednice a matka čes. národa
- č. 22. Sv. Vojtěch, biskup, mučedník a ochránce český
- č. 23. Sv. Antonín, velký divotvorce

VE VYDÁVÁNÍ SE POKRAČUJE!

Nihil obstat. Mons. Dr. C.
Dr. Th. Opatrný, vicarius g.

Bujarý hoch. Doma nemá stání. Jakmile má volnou chvíli, vyrazí z chaty a v přírodě vyvádí všelijaké kousky, mnohdy velmi šibalské a nejednou též až hrůza divoké.

Již zase běží na step jako divý. Ohlíží se na všechny strany, kde by co provedl. V tom spatří krávu, pasoucí se spokojeně na mladé travičce. Hoch ji chvíli pozoruje, najednou však popadne ho opět stará vášeň, které odolati nedovede.

V okamžení dává se do běhu, míře ke krávě, která před ním utíká. Pudivítr žene se však za ní jako zběsilý, hází po ní kamením, honí ji tak, že ubohé dobytče nakonec padá. Dravci se pak na ně vrhají, a zakrátko jest po něm veta.

Kráva ta patřila jakémusi chud'asovi, který ji těžce oželel. Divůčkem tím byl Efrém, který narodil se r. 306 v městě Nisibis v Mesopotamii z rodičů, kteří tam drželi malé hospodářství.

Efrém od malicka měl velké nadání. Čísti a psáti naučil se doma ku podivu rychle. Písmo sv. bývalo oblíbenou jeho četbou. Mladistvá jeho bujnost přes to svedla ho často k nerozvážným kouskům.

Sotvaže trapný případ týkající se chud'asovy krávy upadl v zapomenutí, Efrém poznovu propadl své vášni. Tentokrát však své ztřeštěnosti pykal.

Došlo k tomu, aniž se nadál. Jednou uchvácen byv touhou, aby shlédł cizí kraje, odešel potají z domova. K večeru setkal se s jakýmsi hospodářem, který mu dal nocleh ve svém ovčíně.

V noci vnikla tam dravá zvěř, která několik ovcí uchvátila a ostatní rozehnala po lese.

Hospodář rozlítiv se hněvem, připadl na myšlenku, že ovce mu dojista uloupili zloději, s nimiž byl Efrém o tom dohodnut. Efrém se proti tomu nařčení bránil, ale nadarmo. Hospodář stoje tvrdošíjně na svém, dal Efréma uvězniti.

V žaláři setkal se Efrém se dvěma muži, kteří si stýskali na to, že dostali se do vězení, aniž jsou vinni tím, z čehož jsou obžalováni. Efrém jsa v tomtéž postavení, měl s nimi soucit. Zapřádaje pak s nimi přátelský hovor, dověděl se konec konců od nich, že mají na svědomí jiné věci, za které zasluhují trestu.

Efrém pozastaviv se nemálo nad tím, šel do sebe. Uznal, že ani on zaslouženému trestu neušel za to, že chud'asa připravil o krávu. Poté snášel statečně utrpení své v žaláři. Lituje svého poklesku, umínil si, že dá výhost světu a že bude na poušti věrně sloužiti pouze Bohu.

Za 70 dní potom byl puštěn Efrém na svobodu, ježto nevina jeho vyšla najevo. Úmyslu svého však nezměnil, neboť odebral se skutečně ihned na poušť, rozkládající se mezi městem Nisibis a Edesou, kde vstoupil ve spolek s poustevníkem Jakubem, který mu podal návod, jak se má v dokonalosti křesťanské cvičiti.

Efrém kaje se upřímně z pošetilostí, kterých se kdysi v mladistvém nerozmyslu dopustil, byl na sebe velmi přísný a na jiné vždy nadmíru laskav. Zanedlouho dovedl bývalé své chtíce a

náruživosti držeti na uzdě tak, že se novým svým zásadám nikdy nezpronevěřil.

Jednou nesl mu jakýsi poustevník jídlo v hliněné nádobě. Na cestě však klopýtl o kámen a nádobu rozbil. Efrém zarmouceného spolubratra potěšil a v zápětí odebral se s ním na místo, kde se stěpiny nalézaly. Tam sedl si na zemi a snědl chutě všecko, co na stěpinách zbylo.

Na poušti přišlo na Efréma jednou velké pokušení. Do cesty namanula se mu jakási lehkomyslná ženština, která ho stůj co stůj chtěla svést k hříchu. Byla to pohanka, jež neměla o mravnosti ani potuchy. Efrém ji odbýval zkrátka a chytře: »Na náměstí v některém městě rád ti budu po vůli!« Ženština se proti tomu návrhu rozhořčeně ohradila. Efrém pak jí klidně odpověděl: »Lidi se tedy stydíš, zato před Bohem, který jest všudypřítomný a vševědoucí, hřešiti by ses nestyděla! Uznej pošetilost svou a nech mě na pokoji!«

Efrém vynikl nad ostatní poustevníky takovými ctnostmi, že nisibský biskup Jakub vzal ho s sebou do města Niceje, kde byli oba přítomni církevnímu sněmu, který se tam r. 325 konal. Jednání sněmovní působila na něj dojmem hlubokým a utvrdila ho v zbožné horlivosti.

Vrátiv se z Niceje, bydlil pak Efrém v městě Edese. Městský ruch však dohnal ho k tomu, že si opodál od města zřídil poustevnu, do níž se zpravidla uchýloval, když zahořel touhou po svaté samotě. Stávalo se to dosti často, neboť

Efrém pohružoval se tuze rád do tiché pobožnosti.

Bystrost a zbožnost Efrémova nezůstávala bez povšimnutí. Se všech stran bylo naň najednou naléháno, aby se dal vysvětit na kněze. Efrém se tomu bránil, ježto byl velmi pokorný. Konec konců dal si přece říci a přijal svěcení na jáhna. Maje pak právo slovo Boží hlásati, činil to s takovým nadšením a přesvědčením, že uchvátil po každé všechny svoje posluchače.

Proti tehdejším bludařům brojíval na kazatelně beze strachu a nejednoho z nich na pravou víru obrátil. Nejraději však kázal o posledních věcech člověka z toho důvodu, že zpravidla pohnul mnohými zarytými hříšníky a nevěrci.

Jest jisto, že Efrém byl ve styku se sv. Basilem a že ho r. 372 navštívil v Cesarei Kapodocké, kdež u jeho mnichů nějaký čas pobyl. Potom vyšvihl se tak vysoko, že napsal mnoho knih, které podnes zasluhují velikého uznání. Jsou to zejména spisy věroučné a mravoučné, výklady Písma sv., kázání pohřební a promluvy k mnichům. Mimo to složil mnoho překrásných písní církevních, které daly podnět k tomu, že jest nazýván harfou Ducha svatého.

Několik úryvků z jeho spisů podá zajisté nezvratný důkaz o tom, že Efrém byl ducha velikého, ač vzdělání vyššího neměl, a že vědomosti jeho o náboženských pravdách byly hluboké, což dojista naplní i nás nemalým podivem a radostí.

»Patříce na svátost oltářní okem víry, vidíme v ní Beránka Božího, který za nás byl zabit a nám dal své neposkvrněné Tělo, abychom ho ustavičně požívali a skrze ně odpuštění hříchů došli. Požívej tedy, bratře nejmilejší, neposkvrněné Tělo Pána svého, jsa pevnou vírou přesvědčen, že samého Beránka Božího přijímáš.«

Slova ta jsou vyňata ze spisů Efrémových a utvrzují nás jistě v tom, že církve v prvních dobách křesťanských hlásala tytéž pravdy, jako za časů našich. Za povšimnutí stojí též, jak v jedné modlitbě obrací se Efrém na Pannu Marii s touto prosbou: »Neposkvrněná, neporušená, přesvatá Panno, rač za mne u Syna svého, Pána a Boha mého, se přimlouvati!«

Efrém skutkem též osvědčil lásku svou k bližnímu. V Edese nastal jednou hlad. Efrém sháněje obětavě nemocným i chudým potraviny, zahrnoval je takovou láskou, že kdekdo nad tím žasl. Při té příležitosti nabádal s kazatelny chudinu k trpělivosti a zámožné lidi měl k obětovosti a s dobrou se v té příčině potázel.

Na Efréma pojednou přikvačilo stáří. Pozbývaje vůčihledě tělesných sil, odešel do své poustevny, kde oddal se výhradně Bohu. Tam napsal svou závěť, ve které žehnaje věřícím, loučí se s tímto světem následujícími slovy: »Nezpívejte při mém pohřbu žádných smutečních písní a nedopusťte, aby se konala pohřební řeč. Nechci okázalostí, nýbrž přeji si, abych pohřben byl jako chud'as. Mrtvolu mou vezměte tak, jak ji naleznete v mé poustevně, a hod'te ji do hro-

bu, pokládajíce ji za vyvrhele světa. Jsem hniloba, pomníku mi tedy nezřizujte!«

Efrém r. 379 zesnul klidně v Pánu. Sv. Řehoř Nysenský dověděl se o jeho smrti, napsal o něm, že »jeho životem a moudrostí osvícena byla veškerá země«. Papež Benedikt XV. prohlásil Efréma dne 5. října r. 1920 za učitele církevního a ustanovil, aby výroční jeho památka byla slavena v celé církvi.

»Každý, kdo se poníží, bude povýšen.«
(Luk. 14, 11.)

